

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bo naro-
du vodnik!

Izloži vsako sredo.
Marečnica:
za soto leto Din 35—
za pol leta " 15—
za inozemstvo
za soto leto Din 55—
Inzerati po tarifu. — Pla-
menim vprašanjem naj
se priloži znamke za od-
govor. — Nebrankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vsakdo vlija
vse sado
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
šajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.104.

Položaj v Beogradu.

Novoizvoljeni parlament se še ni sestel. Prva seja novega parlamenta bo šele v sredo 5. oktobra. Na tej seji pa bržkone še ne bo padla končno veljavna odločitev o razdelitvi moči.

Zaenkrat je gotovo le to, da gre SLS na vsak način skupaj z radikali. Ni pa gotovo, ali se bo SLS v srbijski radikaliji utopila, ali pa bo ostala še znanprej stranka »s svojim slovenskim političnim programom«. Radikali trdijo, kakor smo že zadnjič povedali, da tvori SLS »levo krilo radikalne stranke«, a »Slovenec« to še taji.

Važen del današnje vlade tvorijo demokrati, ki jih vodita Davidović in Marinković in s katerim so združeni tudi bosanski muslimani pod vodstvom g. Spaha. Ni pa še gotovo, če bo ta skupina v celoti ostala v vladi, kajti ni izključeno, da se ali razcepi, ali pa da kot celota izstopi iz vladne skupine. Izstop cele demokratske skupine iz vlade je manj verjeten, prav lahko pa je mogoče, da izstopi iz vladne sku-

pine g. Davidović s svojimi pri-
staši.

Ako pa se demokratska skupina razcepi, obstoji za vlado nevarnost, da izgubi večino. Za ta slučaj bi se radikalni radi zvezali znova s Hrvaško kmečko stranko. Veliko vprašanje pa je, če bo iz te moke kaj kruha.

Na drugi strani pa se vrše pogajanja, da bi se osnoval demokratski blok, v katerega bi vstopili že zgoraj omenjena demokratska skupina, ki je danes v vladi (Davidović in Marinković), potem samostojni demokrati in radičevci. Kako stoji danes s tem blokom, se še ne more natanko reči. Gotovo je le to, da bi tak blok imel večino v parlamentu, vprašanje pa je, kaj bi rekli k temu bloku Srbijanci, kajti v tem bloku bi imeli večino prečani!

Položaj je torej zelo zapleten in do 20. oktobra, ko se bo sestel parlament na svoje redno delovanje, je pač treba počakati.

* * *

Občinske volitve na Štajerskem.

Prihodnji teden bodo na Štajerskem (v mariborski oblasti) občinske volitve.

Občina je za kmečko podeželsko ljudstvo najvažnejša politična ustanova, ker je kmetom najbližja in okoli občine in fare se odigrava največji del kmečkega javnega življenja. Zadeve, o katerih odločuje okr. glavarstvo ali okr. zastop ali pa še višje inštanice, za kmečkega posestnika pač tudi prihajajo v poštev, ampak le ne tako neposredno kakor občinske zadeve.

Zato je dolžnost kmetov, da se v prvi vrsti brigajo za svojo občino in za delovanje domačih občinskih odborov.

V delokrog občine spadajo zelo važne stvari, ki globoko posegajo v kmečke žepe. Občina mora skrbeti za občinska pota, mora skrbeti po zakonu za onemogle in bolne občane, mora vzdrževati šole. Vse te stvari stanejo denar.

Kjer pa gre za denar, tam morajo sedeti v občinskih odborih pametni gospodarji, ki vedo z denarjem ravnati. Politični hujšaki ne spadajo v občinske zastope.

Tudi na Štajerskem so ljudje v glavnem razdeljeni na dva tabora, na »liberalce« in »klerikalce«. Toda vprašati se je treba: Ali ima

klerikalstvo ali pa liberalstvo (napredništvo) kaj opraviti s pametnim in dobrim občinskim gospodarstvom, kjer gre samo za denar?

Samo kakih dobrih sto korakov pogledajte okrog sebe v svoji domači občini, pa boste videli na svoje oči, da živi med nami mnogo klerikalcev, ki so jako pametni in dobri kmečki gospodarji, videli pa boste tudi »klerikalne« kmete, katerim vsak dan grozi boben zaradi zanikrnega gospodarstva. Prav tako je z »naprednjaki«. Tudi med temi so dobri gospodarji in slabi gospodarji.

To je dokaz, da dobro gospodarstvo nima nič opraviti ne z vero in ne z nevero, ampak samo s pametjo, z znanjem in poštenjem. To je eno. V občinsko gospodarstvo spadajo torej samo pametni in pošteni gospodarji. Kdor ne zna gospodariti s svojim premoženjem, bo znal to še manj s tujim, ne glede na to, ali je sicer liberalce (naprednjak) ali pa klerikalec.

Drugo, na kar morajo paziti kmetje, je pa to, da pride občinsko gospodarstvo v kmečkih občinah v kmečke roke. Doslej je bila žalibog skoro povsod navada, da so tudi pri občinskih volitvah, kjer ne gre za prav nobeno politiko in za

nobeno politično zakonodajo, navadno odločevali liberalci ali pa klerikalci, ki se morajo slepo pokoriti političnim diktatom svoje gospode, ki so ji razmere v kmečkih občinah popolnoma tuje. To pa ne bi smelo biti, če bi bili kmetje zavedni in če se ne bi dali raznim liberalcem in klerikalcem voditi za nos. Pravilno je samo to, da morajo v kmečkih občinah odločevati v gospodarstvu s kmečkim denarjem samo dobri kmečki gospodarji brez ozira na liberalstvo in klerikalstvo.

To pa je tisto, kar hoče doseči Slovenska kmečka stranka. Namen in cilj naše stranke je, da slovenske kmete zlasti v občinah osvobodimo pogubne in kmetom škodljive konfande verskih in neverskih političnih strank in da kmete toliko dvignemo, da bodo sami odločevali o svojem denarju in o svojih dokladah, zlasti v občinah, brez vsakega upliva cerkvene ali posvetne gospode.

Pripravljajte se torej povsod pridno na občinske volitve, in glejte, da pride v občinske zastope kolikor mogoče malo liberalnih ali klerikalnih politikov, zato pa toliko več neodvisnih kmetov, ki bodo gospodarili z visokimi občinski-

mi dokladami tako, kakor bo to koristno kmetom, ne pa tako, kakor bi to rada imela politična gospoda!

Naj opozorimo kmečke pristaše naše stranke še na nekaj.

Mi vidimo iz naših spisikov, da imamo v vsaki občini nekaj pristašev. Od teh je lepo število organiziranih v naših krajevnih organizacijah, še mnogo več pa je neorganiziranih. Občinske volitve so najlepša priložnost, da stopijo pametni kmetje, ki hočejo imeti kmečko gospodarstvo v svojih občinah, čim prej skupaj in da pri tej priložnosti ustanove svojo krajevno organizacijo. Za začetek je taka organizacija lahko še tako majhna, to prav nič ne stori. Glavno je, da je organizacija sploh tukaj. Kolikor več in kolikor boljših od vse gospode neodvisnih in res svojih organizacij bodo kmetje imeli, toliko boljše bo za njih same. Vsa tozadevna pojasnila dobite takoj, če pišete na naše »Tajništvo Slovenske kmečke stranke v Ljubljani, Kolodvorska ulica«.

Primate za delo sedaj, ko je čas in dokler je čas, kajti začeti z delom v zadnjem trenutku je navadno brezuspešno.

* * *

Občni zbor Zveze društev kmetških fantov in deklet.

V nedeljo, dne 25. oktobra se je vršil v Ljubljani občni zbor Zveze društev kmetških fantov in deklet, na katerem so bila zastopana vsa delujoča društva iz Slovenije. Po poročilu predsedstva in funkcionarjev odbora je bil sprejet z velikim navdušenjem načelen program in smernice bodočega dela Zveze. Občni zbor je posetil tudi tov. minister n. r. Ivan Pucelj in člani načelstva SKS.

Tov. Pucelj je sredi med zavedno in ponosno kmetško mladino v krepkih in globokih besedah povedal vso važnost mladinskega gibanja in njihove organizacije, ki mora z živim ognjem in idealnim delom širiti na deželi veliko kmetško misel Matije Gubca.

Dosedanje delo »Zveze« in njenih članic ter novo predsedstvo s tov. dr. J. Novakom in dr. I. Rosinom nam jamčijo, da se bo življenje med kmetško mladino poživelo in da bo kmetška misel v njej našla svojega zvestega zaščitnika in vrednega nositelja.

V naslednjem prinašamo sprejeto resolucijo:

Smernice izobraževalnega dela.

Slovenska kmečka mladina predvsem ugotavlja, da je neopravičeno podcenjevanje njenih duševnih sposobnosti in očitane, češ, da je neumna in zabita. Res večina kmečkih fantov in deklet duševnih sil, s katerimi se vsakdo rodi, ne more dalje vežbati v višjih šolah — ali je delo in življenje samo tudi šola opazovanja in tudi ta šola uči samostojno misliti. Tako se tudi kmetški človek lahko povzpne do samostojnosti v mišljenju — tisti pa, ki samostojno misli in opazuje je inteligent, pa če hodi v višje šole ali ne.

Slovenska kmečka mladina hoče v bodoče zaupati svojemu samostojnemu opazovanju in razmišljanju in bo pozdravljala le tistega šolanca, ki jo bo učil samostojnega opazovanja in razmišljanja, zavrnila pa bo vsakogar, ki bo zahteval

od nje, da mu slepo verjame in se slepo podredi njegovemu vodstvu.

Slovenska kmečka mladina dobro čuti, da tisti, ki samostojno misli, tudi sam sebi zaupa. Kdor pa sebi zaupa, tudi sam sebe spoštuje in sam sebi pomaga. Da se pa ne bi samozavest slovenske kmečke mladine, ki hoče sebi zaupati in sebe spoštovati, izvrgla v puhlo domišljavost in ošabnost, bo kmečka mladina vežbala svoje duševne sile, opazovala, razmišljala in se izobraževala. Posluževala se bo šol, tečajev, knjižnic. Skrbela bo za samozavednost potom svojih društev in svojega tiska in bo skrbela za prireditve kmečke mladine, ki vzgajajo tudi srce in nudijo mladostno zabavo. To je prva in glavna točka našega programa.

Smernice gospodarskega dela.

Druga točka našega programa pa je po važnosti prvi enaka:

Zavedajoč se važnosti kmečkega dela hoče kmečka mladina spoštovati tudi svoje delo. Svoje ljubezni do zdravega in splošnokoristnega dela na polju in v gozdu si ne bo dala zagreniti od resnice, da je to delo težko in često neprijetno, temveč bo skušala z uvajanjem novih načinov obdelovanja, z naprednostjo v kmečkem gospodarstvu to svoje delo čim bolj olajšati in ga napraviti čim bolj prijetnim, tako da bo to delo kmečko mladino privlačilo, ne jo pa podilo v mesta in fabrike.

Kmečka mladina bo skrbela, da se ne izgubi spoznanje, pridobljeno v času vojne in zadnjih gospodarskih kriz, o tem da imajo vsi sloji sredstva za življenje in kulturni napredek, če jih ima kmet. Kmečko blagostanje je torej tudi temelj za blagostanje drugih slojev. Gospodarska politika torej, ki vodi k obubožanju kmečkega sloja, je škodljiva splošnosti, narodu, državi. Odklanjamo načela, češ, da je kmet napreden samo pod davkarskim bičem. Spoznavamo, da je čim uspešnejše kmečko delo v interesu splošnosti in uvidevamo, da je treba biti radi čim uspešnejšega dela napreden v gospodarstvu. To pa je tudi v interesu samega kmeta, ki ima torej dovolj razlogov biti napreden gospodar in se lepo zahvali za tak dobrohoten davkarski bič. Posebno mi kot bodoči kmečki gospodarji in gospodinje se hočemo poslužiti kmetijskih šol, kmetijskega pouka in hočemo vse storiti, da bomo res kmečko-strokovno izobraženi do takrat, ko bomo prevzemali gospodarstva.

Smernice našega kulturnega in političnega dela.

Kot Slovenci, ki se ogrevamo za kulturni napredek slovenskega naroda na solidnih temeljih dosedanjih uspehov, odklanjamo tako slovensko narodno kulturo, ki bi jo tvorila in uživala samo gornja plast naroda, bogata na račun obubožanih kmečkih in delavskih mas. Mi zahtevamo kulturni napredek in civilizacijo celega naroda, vseh plasti. Ugotavljamo pa, da kmet in delavec ne more kulturno napre-

dovati, če mu njegovo delo, če mu njegova kmetija ne nese, če kljub 12 in večurnemu povprečnemu delu doživlja le izgubo za izgubo, če je vsled teh izgub za njega nedosegljiva srajca, kaj pa šele knjiga. Gospodarsko blagostanje na vasi je predpogoj za kulturo in napredek na vasi. Prepričani pa smo, da tega blagostanja na vasi ne bo, če bo kmečko in delavsko ljudstvo brez politične moči, kajti meščanska gospodarska politika v državi se vodi vedno na škodo kmečkega ljudstva, posebno če je to ljudstvo brez vsake politične moči. Kot kulturni delavci bomo torej skušali predvsem politično organizirati kmečki sloj, da se bo mogel ta sloj potegniti za svoje gospodarske koristi, za svoje blagostanje in se s tem usposobiti za kulturni napredek. Prvo kulturno delo med kmečkim ljudstvom je torej pomoč kmetu, da se politično organizira, da pride potom te organizacije do politične moči. Hinačevci so tisti, ki govorijo po vaseh o izobrazbi in napredku kmečkega ljudstva, v resnici pa vodijo tako gospodarsko politiko, vsled katere naše kmečko ljudstvo obubožava.

Smernice naše borbe.

Spoznavamo, da izkorišča državo vedno v svojo korist tisti sloj, ki ima potom parlamentarne večine v rokah vladno in državo. Ta sloj, ki je pri nas bil do sedaj vedno meščanski, je vedno stavil v prvo vrsto svoje interese in s svojo požrešno politiko često obubožal kmeta tako daleč, da je ves narod prišel v gospodarsko krizo. Z borbno opozicijo moramo vladajoči meščanski sloj svariti pred tako narodu škodljivo politiko. Skušali pa bomo s politično organizacijo kmečkega sloja doseči kmečkemu sloju, ki tvori večino naroda, tudi večino v parlamentu, da bo mogel kot vladajoči sloj staviti v prvi red koristi, ki so tudi po narodi in s splošno narodnega in državnega stališča prve: to je kmetske koristi. Kmečki sloj pa te večine ne doseže, čeprav ga je 90%, ker ga meščanski sloj premoti z lažnjivim časopisjem in agitacijo, podkupovanjem. Naša naloga je, bojevati se proti takim nemoralnim sredstvom. Vemo pa tudi, da bo potrebno s pestjo braniti kmečko vladno pred atentati meščanstva, s katerimi bo tudi pri nas meščanstvo skušalo oteti državo iz kmečkih rok, kadar si jo bo s kroglico osvojil. To pest bo pripravljala kmečka mladina potom naše organizacije, vzgajajoč borce Matije Gubca.

Moralni in verski temelji.

Povdarjamo, da so moralni in verski temelji naše organizacije nauki naše cerkve, ki jo hočemo spoštovati vsi, tako tisti, ki imajo milost vere, iz verskih in družabnih nagibov, tisti pa, ki bi te milosti slučajno ne imeli, iz družabnih nagibov, kajti ona je cerkev naše ga naroda, naše družbe ter jo mora vsak član te družbe kot družabno ustanovo spoštovati. Upoštevamo nauki o vzajemnosti med vsemi ljudmi in stanovi (krščanska solidarnost), povdarjamo pa, da je na-

ša borba samoobramba. Mi hočemo čuvati samo svoje, zahtevamo, da ostanejo kmetu sadovi njegovih žuljev, nočemo pa prikrajševati drugih slojev in jih izrabljati v svojo korist. Zahteva, da so koristi kmečkega sloja prve, je v skladu s naravo in je v korist tudi drugim slojem, ki so po naravi odvisni od kmečkega blagostanja.

V duhu teh smernic in načel naj pristopi odbor Zveze društev kmečkih fantov in deklet kakor tudi odbori posameznih društev že v tekoči jeseni k praktičnemu delu. V duhu teh smernic in načel naj propagira naše glasilo »Gruda« med kmečko mladino pravo kmečko zavednost ter služi splošni in strokovni izobrazbi kmečkega narasčaja. V duhu teh smernic in načel naj se naša društva brigajo za prospeh politične stranke kmečkega sloja, za njene krajevne organizacije itd. Kot narasčaj Slovenske kmečke stranke božno zahtevali od te stranke vedno načelno kmečko politiko, ki radi momentalnih koristi pozablja v koaliciji z meščanskimi strankami na zahtevo, naj bodo kmečke koristi v interesu splošnosti na prvem mestu.

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico.

Dne 30. oktobra se vrše volitve v trg. in obrtno zbornico. Dosedaj so se vršili pregovori za kompromisne liste. V industrijskem odseku je prišlo do kompromisa, v trgovskem in obrtnem odseku pa so klerikalci pogajanja razbili. V trgovskem odseku je bil predlagan ključ 6 SLS, 6 SDS, 2 SKS, 1 radikal in 1 neodpredeljen (g. Jelačin). Na to klerikalci niso pristali in so zahtevali za se še 7. mandat na račun SKS. Vsled tega so se pogajanja razbila in sestavljajo klerikalci svojo listo, vsi drugi pa skupno eno, ne kot politične skupine, ampak kot trgovske organizacije. V obrtnem odseku še ni jasno, koliko list bo, a že danes opozarjamo naše pristaše in prijatelje, naj ne dajo nikomur nobenih obljub, že sedaj pa organizirajte povsod naše volilne odbore, ki bodo poskrbeli, da se bo v zbornici slišala tudi naša beseda.

Prihodnjič bomo dali podrobna navodila za te volitve. Volilni imeniki so razporejeni na vseh županištvih do 8. t. m. Zaupniki preglejte imenike in vrekla mirajte vse naše obrtnike in trgovce, ako so izpuščeni.

Listine, ki jih je priložiti reklamacijam, so: obrtni list ali pa potrdilo okrajnega glavarja ali občine, da kdo izvršuje obrt, oziroma trgovino. Za člane zadrug je potrebno potrdilo deželnega ali okrožnega sodišča, da so vpisani v register že eno leto. Vse oblasti morajo izdati vsa potrdila v treh dneh. Vsa potrdila in vse zahteve za potrdila so prosta vseh taks.

Reklamacije je poslati na naslov: Volilni odbor Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, Ljubljana. Pisma so poštnine prosta.

Strahovič poraz klerikalcev v Ljubljani.

V nedeljo dne 2. oktobra so se vršile po petih letih gerentstva in komisarjstva zopet občinske volitve v Ljubljani. Kakor po deželi so klerikalci hoteli tudi v Ljubljani izvesti volitve z nasiljem in grožnjo. Imeli so ves aparat v rokah in sam dr. Korošec je v petek zažugal odvisnim volilcem, da bo SLS korigirala stališče napram njim, ako jih ne bodo volili. Toda vsi šibkejši sloji so se klerikalcem uprli in klerikalcem je bila v nedeljo v Ljubljani glava strta. Klerikalci in njihovi zavezniki radikalni so dobili 4377 glasov, dočim so dobile druge stranke skupno 6055 glasov. Naša okrajna organizacija v Ljubljani je napravila kompromis z neodvisno skupino in si priborila enega odbornika v osebi primarija g. dr. Vinko Gregoriča. Celoten izid občinskih volitev je sledeč: SDS 23, SLS 19, Soc. 2, Komunisti 2, NRS 2 in SKS 1 odbornika.

Razne politične vesti.

»Mesar in baron sta torej zastopnika slovenskih kmetijev«, tako vpije zadnji »Slov. Gospodar«. Da, mesar je naš zastopnik in poleg tega še dober kmetski gospodar. Kakšno kmetijo ali obrt pa imajo klerikalni zastopniki, ki so izvoljeni od kmetov in obrtnikov: kaplan dr. Korošec, župnik dr. Hohnjec, kaplan Jerič, župnik Klekl, kaplan Smodej, župnik Skulj itd. Koliko imajo ti gospodje pojma o kmetiji in obrti, to bi radi vedeli vsi oni kmetje in obrtniki, ki so jih volili. — No tistim mari-borskim mesarjem, ki se pretepajo za klerikalno gospodo, pa prav iz srca čestitamo, da se »Slov. Gospodar« tako iz njih norca brije.

»Jugoslovanskega kluba« ni več! »Slovenec« poroča v torek, dne 4. oktobra iz Beograda o seji radikalnega kluba sledeče: »Dalje je g. Vukičević razlagal, kako je prišlo do sporazuma s SLS. Naglasil je, da je bil sporazum napravljen še za časa volilne borbe, da ima značaj delovnega sporazuma in da bo SLS na podlagi tega sporazuma delala skupno z radikalno stranko na političnem, gospodarskem in kulturnem napredku našega naroda v okviru obstoječe ustave... Obstoj želja, da se ustvari en klub med radikalno stranko in SLS, da se ustvari skupna parlamentarna zajednica, ki bi imela skupno predsedništvo in ki bi se v parlamentu sploh pojavljala kot celota. O tem bo klub sklepal.« — To se pravi z drugimi besedami, da je dr. Korošec s celo Slovensko ljudsko stranko vred postal srbijanski radikal in v seznamu parlamentarnih klubov ne bo več najti »Jugoslovanskega kluba.« Če bodo torej gospodje klerikalni volilci na svojih shodih izrekli zaupnice, jih ne bodo mogli več izrekat »Jugoslovanskemu klubu«, ampak srbijanskim radikalom! Daleč je prišla največja »slovenska« (?) stranka, jako daleč...

Dopisi.

Kranjska.

Kostanjevica na Dolenjskem. — Volilna borba je v polnem teku. Stranke se pripravljajo z vso resnostjo na odločitev. In imajo tudi le premnogo povoda za to. Tako gospodarjenje, kakor je danes v občini, mora presedati pač že vsakemu. Niti misliti si človek ne more, da se tako ogromni izdatki potrošijo za občinsko upravo. 212 ti-soč letno, to niso mačje solze. Sam gospod tajnik vleče okroglih 100 ti-soč kron, kar bi mu lahko zavidal marsikateri dolga leta službujoči državni uradnik z dolgoletnim študijem in z mnogo odgovornejšim delom. Zato pa, ker SLS vidi, da ima ljudstvo le preveč prav in ker se boji obsodbe za vse prelahko-miselno gospodarjenje, so si izmislili nekaj, kar prav gotovo ne dela čast njih morali. Pojasnimo! Poleg liste SLS obstojate še dve drugi listi in sicer kmečko-gospodarska in lista takozvanih agrarnih reformistov. So to povečini ljudje, ki so navezani na iznajmljene njive, da tako preskrbijo družine s potrebnimi pridelki za zimo. Vsled tega se pa tudi pojavlja težnja, da bi že enkrat prišlo do razdelitve in odkupa teh zemljišč. To je pravi povod, da se je lista, ki nosi po vrstnem redu številko 2, tudi obrazlo-žila. Na tej listi je podpisal tudi neki kmet Smole. Ker je nepismen, je za njega podkrižal in pristavil svoje ime Anton Košak, ki je pa slučajno nosilec liste kmečko-gospodarske. In tu se je začel špas. Poklicali so Smoleta v urad (tukaj ne bo pomagala nasprotna trditev) in mu sugerirali, da je on podpisal samo za njivo, da jo bo dobil. Nikakor pa ne kandidatne liste. Zraven tega so izkonstruirali še druge stvari in tako opremljen zapisnik dali podpisati Smoletu, ki ga je seveda tudi brez črhniti podkrižal. Glavarstvo je to stvar vzelo v svoje roke in je zaslislalo oboje, to se pravi Smoleta. Košaka in druge priče, ki so bile prisotne v onem času, ko je Smole pristal na listo. Enkrat se jim ni posrečilo. Toda računali so dobro in lahko bi bili preskrbeli poštenjaku Košaku občutno kazen. Pa kaj to za njihovo moralo. Tudi izraba uradne oblasti in zavijanje dejanskega stanja pred nadrejenimi oblastmi jih ne ovira pred umazaniam poslom, samo da zadostijo svoji strankarski potrebi. Razburjenje je med občani izvanredno. Oblast bo morala poskrbeti za red na dan volitev. Da, da, potapljaajoči se oprijema vsakega bruna predno se uda v svojo usodo. Potrebno bo veliko truda, da se bo marsikaj zanemarjenega popravilo in uredilo. Vse to dela čaka novi občinski svet. Može, ki na listi kmečko-gospodarski kandidirajo, pa so garancija, da prične doba varčevanja in intenzivnega dela. Nam kostanjevičanom bo županil edino pošteni tovariš Košak in nihče drugi, čeravno klerikalci strašijo z drugimi osebami. Svarimo pa vse, ki živijo od cele občine, da se v borbi vzdrižijo vsakega priganjstva, ker bi morali proti temu

nastopiti z vso odločnostjo. Druga škrinjica je škrinjica reda in dela!

Žabnica. V torek, dne 27. septembra t. l. nam je priredila skupina-srbskih zadržnikov seljakov pod vodstvom velikega župana g. dr. V. Baltiča in predsednika užiškega oblastnega odbora g. Smiljanovića s svojim poučnim kmetijskim izletom poseben užitek. — Prišelji so se iz Škofje Loke, kjer so si ogledali tamošnje mle-karno, spotoma pa še čebelarstvo g. Žontarja v Virmašah ter dospeli ob 11. uri v Dorfarje, kjer so jim priredili Žabničani lep sprejem. — Poleg obilnega občinstva so prišli pozdravit srbske kmete odborniki 4 gospodarskih zadrug iz Žab-nice in okolice ter dekleta in fantje v narodnih nošah. Po kratkem ogledu sadne drevnesnice g. Andreja Hafnerja iz Dorfarjev so se od-peljali gostje v Žabnico, kjer so se ob razstavi kmetijskih strojev, le-pe razstavljene živine zelo pohval-no izrazili, zakaj doma bojde nima-jo vse tako pripravno urejeno. Po-trebna pojasnila glede kmetijskih razmer sta podala kmetijski oblast-ni referent g. M. Štibler in srezki kmetijski referent g. I. Hladnik. Izletniki so si ogledali nato še hi-šo posestnika Iv. Šiferja iz Žabni-ce 20 in osnovno šolo, katera je zanimala posebno izletnike-učite-lje, katerih je bilo med njimi tudi četvorica. — Nato so ogledali še nekaj hlevov, ki so opremljeni z novimi modernimi napajalniki, kar jim je posebno ugajalo. — Potem so se podali proti župni cerkvi, kjer jih je pozdravil g. župnik in jim razkazal cerkev in pokopali-šče, katerih lepa ureditev jim je tudi zelo dopadla. Na čast dragim gostom so priredile zadruge v Gasilnem domu kosilo, pri kateri priliki so se izmenjavale napitnice s prisrčnimi pozdravi. Ker so se morali ravnati strogo po vnaprej določenem izletniškem načrtu, so se žal ob 14. uri že od nas poslovili ter so jih vozovi odpeljali dalje proti Kranju. Vsa Žabnica je bila veselo razpoložena in srečna, da je imela v svoji sredi mile brate iz južnih krajev naše lepe domovine.

Iz občine Sv. Gregor. Kōt odgo-vor dopisniku »Domoljuba« in v vednost volilcem naše občine, sprejmite g. urednik sledeči čla-nek: V zadnjem »Domoljubu« je napisan članek, ki pa na vsak na-čin zahteva pozornosti. Navaja razne neresnice in snubi volilce za kroglice. Zaletuje se v njemu na-sprotno kandidatne liste. Da pa bo dopisnik bolj na jasnem in volilci naše občine, bodi povedano, da se je lista sestavila vsled tega, ker do sedaj se je volilo tako-le: Boter, vi mene, jaz pa vas. Pod tem geslom so bili izvoljeni odborniki le okrog Sv. Gregorja, a mi okoličani smo igrali vlogo »ubogega Lazarja«. Da bi volilce odvrgnili od naše Gospo-darske liste, hinavsko širijo, da so proti milijonski škodi občine radi šole v Dvorski vasi. Pod pretvezo proti dvorski šoli ste nas gnali na srezko poglavarstvo protestirat, a imeli ste nas za štafažo, ko ste nas imeli za vnete manifestante nove šole pri Sv. Gregorju, katero ste tudi dosegli in mi lahkoverneži jo

tudi že plačujemo, tako ste nam občanom naprtili za gregorsko šolo 460.000 Din, Dvorjanci pa 280.000 Din, skupaj 740.000 Din. Torej volilci, davkoplačevalci, oglejte si te številke, pa boste uvi-deli, da je boljše, da kroglice po-goltnete, kot jo daste njihovi kan-didatni listi. Mi nismo za razsipa-vanje denarja. Zabavljanje čez na-še kandidate, da so sami »ta mla-dic« Vas presneto grejejo! Kajti mladina je z nami. Zato se pridru-žujemo opazki »Domoljubovega« dopisnika. »Na dan volitve vse kroglice v škrinjico poštenja in pa-metnega občinskega gospodar-stva.

Dvorska vas pri Vel. Laščah. V zadnji številki »Domoljuba« se je njegov dopisun široko razkoračil in kaže svojo moč v 261. bojvni-kih. Jezi se, da se predrne kdo samostojno sestavljati kandidatne liste. — Smatra vse, kar se ni v nje-govih možganih rodilo za slepari-jo. — Varuje občino milijonskih stroškov itd. Kdo pa je šel na srez-ko poglavarstvo? Izposloval komi-sijski ogled in razpravo za novo šo-lo pri Sv. Gregorju, katera je tudi dovoljena in mora biti do leta 1931 zgotovljena, katere proračun zna-ša 460.000 Din ter so letos že vsi občani naše občine plačali 4 dinarje in 50 par na en dinar direktnega davka. — To so storili samo neka-teri okrog Sv. Gregorja. In to tisti, ki v »Domoljubu« varujejo občino milijonske škode, delajo pa dva-milijonsko škodo. Da boste pa okrog Sv. Gregorja še bolj prese-nečeni, povemo javno posebno vo-lilcem občine Sv. Gregor sledeče: Občinski možje so v letu 1912 do-ločili in kupili pri Sv. Gregorju v hišni številki 16 pravico do porabe ene sobe, »za last porabe pisarne«. V letu 1912 se je izplačal prvi obrok znesek 500 kron letno, zad-nji obrok pa v letu 1918, vsega skupaj okrog 4000 K (zlatih kron). Takratni možje so se pa zanesli, da bo ta pravica tudi nekje zapi-sana in tudi držala, a varali so se! V lanskem proračunu pri dohod-kih je postavka: »Kot vračilo ob-čini 1000 Din«. To se pravi: Obči-ni se je vrglo 4000 K in »za last porabe pisarne« se občina pod no-som obriše. Po današnjem kurzu je občina oškodovana za 43.000 di-narjev. — Da smo pa Dvorjanci postavili svojo listo, je pa ta-le vzrok: Nočemo, da se nam pred-baciva, da so nam Slemenci izvo-lili mandat. (Dvorska vas lahko sa-ma izvoli 3 mandate.) Nočemo, da bi se agitiralo z našo šolo, (ker hvala Bogu že stoji) mi hočemo imeti čisto vest. Nočemo biti du-ševni sužnji gregorskih patriotov. Hočemo, da se napravi red v ob-činskem gospodarstvu. Hočemo, da se odpravi občinski nepotrebni davek. Hočemo biti enaki med ena-kimi. Zato bodo šli Dvorjanci in sosesčani z nami, da tako prepre-čimo sleparije in da se v bodoče ne bodo več vršile. To bodi volil-cem povedano, dopisun se očitvid-no boji ljudske sodbe, ko milo pro-si kroglic. Mi pa rečemo: Po njih delih jih sodite. — Dvorjanci.

Kostanjevica. Znatno napredek Kmetске stranke pri zadnjih dr-

žavnih volitvah od onih leta 1925 znaša 120 procentov ali dvig od 40 na 86, kar ni dosegla nobena dru-ga stranka. Četudi je sestavljalec volilnih imenikov in reklamacijski aparat prikrajšal več kot 40 našim volilnim upravičencem volilno pra-vico in četudi se je vpisalo nad 30 neupravičenih oseb, smo napredo-vali od zadnjih državnih pa tudi oblastnih volitev tako častno, da se nam v nobenem oziru ni bati zo-petnih volitev v občinski odbor, pri katerih volitvah bomo nastopi-li vsi skupno proti samovladi du-hovske in posvetne gospode, ki se je vgnezdila v občinski hiši. In ta-ko stojimo letos v poštenem pa po-trebem boju za izboljšanje občin-skega gospodarstva, ki se mora vendar enkrat ločiti od nesrečne politike, ki so jo vpeljali tuji go-spodje v našo občino. Zato smo se-stavili Kmetsko gospodarsko listo, na kateri kandidirajo samo naj-boljši gospodarji iz mesta in oko-lice. Že 15 let nam županuje g. Co-larič. Vsi pa vemo, kdo je župan! In kakor ni dobro, če je v enem kraju toliko časa eden in isti urad-nik, žandar ali financer, tako tudi pri našem županstvu ne bi škodo-vala sprememba, ki jo vsi občani brez ozira na politično prepričanje že dolgo zahtevajo. Vsak ve, da nova metla dobro pometa in zakaj nov župan ne bi pošteno pomedel in prezračil občinskih prostorov? Občani kostanjeviški! Ali ne veste, da smo poleg zapostavljanja utrpe-li tudi na svojem imenu, da nam režejo kruh drugi in da ga režejo najprvo sebi, potem šele nam? Kmet in meščan pa imata sedaj od-ločitev v svojih rokah. Veliko ne-zadovoljščine in zabavljanja je ta-krat, kadar si ne morete pomagati. Sedaj pa, ko ste poklicani, da voli-te novo občinsko zastopstvo, lahko prenauredite po svoji volji. Posebno Ostrčani, Črnečani in sosedni ob-činarji bodete morali vendar en-krat spregledati, kako vas vodijo za nos. Ali še niste spoznali, čemu se s cesto na Hrvatsko odlašajo od leta 1912 naprej? In, da se ta cesta ne začne graditi niti letos, ko je denar dovoljen, ko je kredit zanje v državnem proračunu določen. Tudi župan in višji njegovi vedo, da bo ob novem letu zapadel ta de-nar novi sneg in da bo zapadel kredit. Kar pa enkrat zapade, tega v Beogradu ne dajo več nazaj in tudi vi tega denarja ne bode-te videli in ga vaša cesta ne bo de-ležna. Zato spoznajite, da se ostr-ška cesta toliko časa ne bo gradila, dokler jo klerikalna stranka po-trebuje kot volino oblju-ba. In če bi se bila ta cesta že pred vojno speljala, tedaj bi že pred 15. leti zmanjkalo volilnega ovška, ki ga molé konjičku, dokler teka prost in svoboden po ostrški gmajnici. Tak ovsek pa mora biti, dokler bodo volitve, saj gajžla pri-de pravočasno in zagotovo, ko je konjiček privezan, da se ne more več ganiti. Tak bič vas čaka tudi po letošnjih občinskih volitvah, če bode-te še vedno imeli mreno na očesu in bombaž v ušesu, da ne sli-šite in ne vidite, kaj se z vami na-merava. Ako bode-te še znaprej metalii svoje kuglice v Kobetovo škatljo, bode-te ostali hlapei svojih

slug in vseh tistih, ki jim sami plačujete. In Orehovčani, ožji rojaki županovi! Ne pozabite, kdo vas je hotel rubit za tisto kazen zastran apnenic, ki jih v svojem znoju gradite, iz lastnega kamna sestavljate in s svojimi drvami kurite. Ne pozabite, da vas je v življenski stiski zapustila vaša občina in da vam je pomagal zastopnik kmetijske stranke, ki se je pritožil preko vašega župana. Ako ne bi lani v juniju bilo te pritožbe, plačati bi morali preko 2000 dinarjev ali 8000 kron kazni, bi danes za večne čase morali vsi apnarji od Orehovca do Vodenice plačevati patent, prositi za obrtne liste, morali bi napraviti nove po zakonu predpisane in po dragih komisijah pregledane apnenice, bi morali plačati visoke premije v bolniško blagajno za vsakega domačega delavca in davkarja bi vam vsako leto odmerila pridobnino. Vsled pravočasne pritožbe in tej sledečega posredovanja pri oblastih in trgovski zbornici pa ostane vaš apnarski posel sestavni del kmetijskega gospodarstva, ki ga vršite nemoteno dalje, kakor doslej. Kljub temu pa dobro vemo, da vam bodo hoteli zopet razni Sušniki dokazati, da so vam to oni preskrbeli in da vas je za tisto kazen pravzaprav hotel rubit občinski odbornik B. in ne županstvo kostanjeviško. Mi pa vemo in izkušnja uči, da taki gospodje, ki od drugod pridejo na občino, že od nekdanj nič ne dajejo, pač pa samo jemljejo, večkrat celo javno zahtevajo. »Če pridete k nam, prinesite nam, če pridemo k vam, pa dajte nam!« je že stara pesem na naši občini in jo znamo že dolgo na pamet. Zato naša občinska uprava ni samo slaba, temveč je tudi jako draga! Nad 150.000 kron stane na leto samo pisarna in kaj imamo od nje občani? Imamo od nje prelepo dolžnost plačevanja in molčanja in na vsako reč je že naklada. Pa tudi

doklade na davke so se morale zvišati, ker se je zopet zvišala lanske leto plača občinskemu osebju. Tako pa ne gre več naprej. Občina mora postati vsakemu občinarju mila mati in občinska pisarna pomočnica občanom v slučaju krivic, mora biti v pomoč tudi onim, ki jih kaznuje oblast. Politika pa mora iz pisarne ven in politikanti ven iz občinskega odbora. To je naša prva in glavna zahteva, ki mora zmagati 9. oktobra. Šele potem se bo vrnil v občino mir in red, stvarno gospodarsko delo, od katerega bodo tudi občani in domačini imeli kake koristi ali zaslužek. Edino na ta način se bomo oprostili sladkega ovsa, ki ga nam kažejo, pa ne dajo, in grenke gajžlice, ki jo čutimo v resnici. Zato nas Bog ovaruj zanaprej kuge domače nesloge, šibe tujih zdražbarjev, nesrečne politične vojske in lakote občinskih zajedalcev. r.

Štajerska.

Dramlje. »Tajno in naj ostane med štirimi očmi«. Taka pisma so dobivali naši pristaši od klerikalcev. V teh pismih se jih skuša na vse načine strašiti s pokojnimi starši, s sorodniki, z nebesi, s peklom itd., da bi odstopili od naše stranke, ali pa da bi vsaj volili klerikalce. Takih stvari je zmožen najbolj pokvarjen človek in propalica. Res sramotno je početje klerikalcev. Ali nikdar se ni trajno držala na površju nobena lumparija in se tudi ta ne bo.

Sv. Andraž v Halozah. Tukajšnje domače tamburaško društvo »Triglavl« je priredilo v nedeljo, dne 18. t. m. veselico z vinsko trgatvijo, ki je nad pričakovanje dobro uspela. Vsa čast nad dovršeno prireditvijo gre gostilničarju g. Vregu in kmetiskim mladeničem Žuranu, Šmigocu in dr., ki so se potrudili, da pride zopet enkrat nekaj vese-

lja in življenja v naš črni Leskovec. G. župnik Škambee je prav po svoji stari navadi seveda spet odpovedal večernice, kar pa ni zmanjšalo obiska. Pogrešali nismo na veselici tudi prav nič onega, ki ob vsaki priliki pravi, da smo mu vsi Leskovčani v želodcu in ki je skregan že z vsakim Leskovčanom, samo z litrom še menda ne. Naj bo uverjen, da ga imamo tudi mi v želodcu prav pošteno in je skrajni čas za njega, naj počne premišljevanja na »rükug« tje, od koder mu je klerikalna zvezda repatica prisvetila v naš napredni Leskovec. — Končno bo tudi čas, da si »čitalnica« pomemca svoje zaspane oči in se prične živahneje gibati. Zimski čas se približuje in bo kmečka mladina vesela zanimivih leposlovnih in gospodarskih knjig.

Planina pri Sevnici. V zadnji številki »Slov. Gospodarja« nekdo na vso moč povečuje v imenu klerikalne krajevne organizacije klerikalno zmago v našem volilnem okraju, a obenem naravnost na ostuden način blati druge stranke. Ne bi, g. dopisnik, reagiral na vaš plitki člančič, a ker že govorite o sijajni zmagi, hočemo, da ne bi bila širša javnost napačno informirana, obelodaniti pripomočke in sredstva, s katerimi ste dosegli to zmago in naj javnost sama presodi, li je zmaga res tako »častna« za vas. Res je, da ste napredovali od zadnjih oblastnih volitev za celih 26 glasov, za kar gre glavna zasluga vaš napredek pač novemu g. župniku, ki se je na dan volitev toliko spozabil, da je zamenjal cerkev s kakim volilnim shodom, kajti cela njegova propoved ni bila drugo nego zgolj agitacija za SLS. In sedaj se upate v dopisu nam na tak farizejski način očitati, da smo mi mešali Boga v politiko, ko je vendar notorično dejstvo, da je g. župnik na dan volitev pridigoval v cerkvi o neomadeževanem pra-

poru SLS, agitiral za prvo skrinjico in med drugim tudi rekel, da se dvema gospodoma ne da služiti, ali Bogu, ali hudiču. Torej indirektno povedal, da oni, ki vrže kroglico v prvo skrinjico, je za Boga, kdor pa vrže v drugo, je za hudiča. In neki klerikalni možakar se je celo po volitvah izrazil, ker so dobile antiklerikalne stranke 27 glasov, da je v našem volilnem okolišu 27 hudičev, oni pa, ki niso volili, pa še cincajo med Bogom in hudičem. Gospodje, ali si upate to negirati? Nikar se sedaj preveč ne razburjajte. Da smo prišli pač s temi argumenti na dan, ste krivi sami, saj ste nas v dopisu »Slov. Gospodarja« izzvali. Kar se pa tiče očitka, da smo mi mešali Boga v politiko, pa sledeče. Priznavamo, da je neki antiklerikalec v šali rekel nekemu klerikalnemu fanatiku, da se bo Bog razjokal, ako bo volil prvo skrinjico, ali to se še ne pravi agitirati z Bogom, toliko možgan bi že lahko imel v glavi g. dopisnik, ki je priobčil dopis v nekakem imenu krajevne organizacije SLS. Toliko v odgovor »Gospodarjevemu« dopisniku. Serviramo Vam pa lahko še, ako nas boste še naprej izživali, z drugimi stvarmi. Pa brez zame-re, g. dopisnik!

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1.

Obreduje hranilne vloge brez odpovedi po 6%; na trimesečno odpoved po 8%; vloge v tekočem (žiro) računu po dogovoru.

Stanje vlog okroglo 15.000.000 Din. Jamstvo nad 50 milijonov dinarjev.

PODLISTEK.

Anton Stražar:

Le nazaj v domači kraj!

Zgodbica iz vsakdanjega življenja.

Gruntar Kremenc, trden možak pri šestdesetih letih in njegov sin Jože, polovico mlajši od svojega očeta, sta sedela nekega nedeljskega večera, bila je jesen, pri veliki javorjevi mizi. Pa je udaril očka Kremenc s svojo težko pestjo ob vogal mize in skoro zakričal nad svojim sinom: »Sram me je; Jože, da si moj sin in nosiš moje ime, pa še edini si! Kakšen zlodej te je zmotil, da si si kar na lepem vtepel v tisto svojo trmasto bučo, da hočeš iti z doma. Rad bi vedel, kaj te tako žene spod domače strehe. Lačen menda nisi, dela ti ne manjka, denarja imaš tudi za potrebo. Grunt bo pa itak tvoj, saj si sam!«

Jože se ni dosti bal svojega jez-nega očeta. Zato se tudi ni razburjal, temveč si je počasi prižgal cigareto in nato odgovoril: »Vedno govorite, grunt bode tvoj, nikdar pa ne poveste, kdaj mi ga bode-te že enkrat izročili! Star sem menda dovolj. Morda mislite, da vas bom

čakal za grunt do sodnega dne? O, tisto pa že ne!«

Te sinove besede so starega Kremenca še bolj razkačile. Vstal je, še enkrat udaril z vso silo ob mizo, se ježno pridušil in odšel ven. Šele med vratmi je rekel: »Jože, ali je to tvoja zadnja beseda?«

»Prav zadnja, oče! Če mi pa zapişete grunt, potem ostanem.«

»Tisto pa ne, dokler bom le še s tem mezincem migal!« se oglasi Kremenc iz veže.

* * *

Tudi Jože je vstal, z nevoljo vrgel cigaretni ogorek na tla in odšel ven. Mesto, da bi šel kot po navadi krmit živino, je zavil v svojo malo sobico poleg hleva. Tam se je hitro preoblekel v praznično ter odšel v vas. Kar samo ga je zavleklo in brez pravega namena je vstopil v gostilno.

»Pozdravljen, Joško!« — ga je nagovoril Pripotnikov France — »Sedi, sedi malo k meni, bova kaj pokramljala.«

France je bil Jožetov znanec in prijatelj še izza šolskih klopi. Po dovršeni ljudski šoli je odšel v znane žebljarske tovarne na Jesenice. Vsako leto ga je enkrat ali dvakrat

oglasil doma, kjer je ostal po kakih štirinajst dni. Skoro vsakokrat je tedaj odšel kak njegov tovariš z njim na Jesenice. Tokrat se je domenił z Jožetom, da pojde z njim. Prigovarjal mu je: »Imej no pamet, Jože! Saj vidiš, da ti stari ne bo dal grunta, ti pa tudi nisi tako neumen, da bi mu vedno zastoj garal! Tak fant kot si ti ima že lahko denar! S konopcem pa tudi nisi menda privezan za ognjišče?«

Take besede so bile Jožetu olje na ogenj. Ker ni hotel oče o predaji grunta nič slišati, je trdno sklenil, da pojde s Francetom. Majaronč-kovi Pepci, svoji izvoljenki, je povedal, da bo zapustil svoj dom. Dekle je jokalo in ga mlo prosilo, naj nikar ne hodi od nje. Jože pa se ni udal. »Pepca, jaz grem z doma, pa naj bo, kar hoče. Če me imaš rada, pa pridi za menoj!« In Pepca je bila res takoj voljna mu slediti na Jesenice.

* * *

Kako se je spremenilo vse pri Kremencu, odkar je odšel sin od doma! Gospodar in gospodinja sta hodila nekam potrta in molče okoli... Sin je le poredkoma pisal domov, pa še tedaj samo po par vr-

stic: da mu gre po navadi in da pu-sti vse lepo pozdraviti. Naposled so izostala še ta kratka poročila. Kar prejme nekega dne stari Kremenc iz bolnice obvestilo, da se je njegov sin v tovarni ponesrečil in da leži v bolnici.

»No, ali boš šel obiskat sina?« je začela mati Kremenca.

»Nak! Sam je silil od doma. Naj se mu godi še tako slabo, saj je sam hotel tako!«

Kremenca je začela jokati, prositi, tudi oštela je svojega moža, a Kremenc se ni dal omehčati. Samo rekel je: »Pa se ti pelji k njemu, boš vsaj videla, kako mu je!«

Pri tem je tudi ostalo.

* * *

Žalostno je bilo svidenje med materjo in sinom. Poleg postelje je sedela in spraševala, kako se mu je nesreča pripetila. Zvedela je, da mu je padel težak kos železa na noge. Bog ve, kdaj bo zopet mogel hoditi, če bo sploh še kdaj mogel.

»Kar domov te bom vzela, ko boš le malo boljši; doma se boš že pozdravil.«

Novice in razno.

Orlavas. Društvo kmetijskih fantov in deklet »Zimzelen« priredi v nedeljo, dne 9. oktobra veliko kmetijsko veselico na vrtu tov. Frana Plaskana z najrazličnejšim sporedom. Svira prvovrstna trboveljski rud. godba in domači tamburaški zbor. Preskrbljeno je za izvrstno kapljico, kakor tudi za toplu in mrzla jedila. Prireditelji se vrši ob vsakem vremenu, ter je za vsak slučaj najbolje preskrbljeno. Začetek ob 3. pop. Vse razvedrila in zabave željne, posebno pa prijatelje našega društva, najljubšeje vabimo! — Odbor.

Občinske volitve v Metliki. SKS je dobila 102 glasova, SDS 160, SLS 34. SKS se v mestu Metliki prav krepko razvija in zato vsa čast Metličanom.

Premestitev. Premeščen je okr. kmetijski referent Jakob Hladnik iz Kranja v Kočevje, okrajni kmetijski referent Leop. Golmajer pa iz Kočevja v Kranj.

V Ljubljani štrajkajo pekovski pomočniki, a v Berlinu pivovarniški delavci, ki jih je preko 7000. Potrebno bi bilo, da bi enkrat tudi kmet stopil v štrajk, ker on je od vseh stanov najslabše plačan za svoje 16 urno dnevno delo.

V Begunjah pri Cerknici se bo 8. oktobra t. l. vršil drugi letni živinski in kramski sejem.

Laško. Podružnica Sadjarskega društva je sklenila, da bo za najlepše razstavljeno sadje na razstavi dne 9. oktobra nagradila sadje: rejce, člane podružnice, z premijami po 50, 100, 150, 200 in 250 Din. Nečlani, ki bodo razstavili lepo sadje, dobé sadjarsko orodje. Licitacija razstavljenega sadja bo v ponedeljek, dne 10. oktobra popoldne.

»Veste, mati, domov pa ne grem drugače, če ne pridejo prej oče kaj k meni.«

* * *

Veliko se je morala uboga mati potruditi, da je pridobila očeta, da se je odpravil po sina. Še po poti ji je večkrat rekel: »To ti pa povem, da se mora fant na vsak način ponižati pred menoj, kajti — njegov oče sem!« Žena je lepo molčala, ker bi vsaka beseda stvar lahko še bolj poostrila.

Ko je Jožef ugledal svoje starše, ki so stopili v bolnico, je kar kriknil: »Oče, oče, pozabite, kar je bilo! Jaz imam samo eno željo: Le nazaj, nazaj v domači raj!«

* * *

V dobri domači oskrbi se je Jože kmalu pozdravil. V spomin na svoj samoglavi korak je na desno nogo za spoznanje šepal, pa to še ni bilo tako hudo. Kremenc si je kar mel roke, ko je videl, kako se je njegov trmoglav sin spremenil. Zato se tudi ni več obnašal napram njemu tako hladno kakor poprej.

Ko sta sedela neko nedeljo zopet pri čebelah na klopici, je stari sam začel pogovor: »No, Jože ali

Okraden minister. Minister za izenačenje zakonov dr. Angjelinovič je bil na povratku iz Zagreba v Beograd v brzovlaku okraden. Tat se je skrivaj splazil v njegov vagon in mu ukradel obleko, denarnico in zlato uro. Minister je šele pred Beogradom opazil, da mu je pustil ta samo očala. Minister ima okrog 10.000 Din škode.

Nesreča na železnici. V sredo, dne 28. septembra je povozil tovorni vlak delavca Josipa Krajnerja v bližini kolodvora Domžale na kamniški progi. Kolesa so mu strla obe nogi. Težko ranjenega so prepeljali nato v ljubljansko bolnico, kjer so mu odrezali oboje nogi.

Velika skupščina »Družbe sv. Cirila in Metoda« se vrši v Mariboru dne 9. oktobra t. l. Vsem udeležencem velike skupščine je dovoljena polovična vožnja od 8. do zaključno 11. oktobra.

Srbski kmetje v Novem mestu. Prvega oktobra so posetili Novo mesto kmetje iz užiške županije. Ogledali so si kmetstvo šolo na Grmu in vinograde na Trški gori. Sprejeti so bili povsod prav pri srčno. V Užicah je veliki župan dr. Vilko Baltić. V razgovoru z njim smo dobili utis, da je užiški okraj zelo rodovit, le kmetijsko strokovne izobrazbe manjka tamkajšnjemu ljudstvu. Da bi vzbudil veselje do naprednega kmetijskega gospodarstva, je g. veliki župan organiziral poučno potovanje po Sloveniji. Pri živinoreji sploh ne poznajo hlevov in je živina celo leto na prostem. Tudi krmo puste na prostem vse leto, tako, da zgubi glavne hranilne snovi, pa so vsled tega goveda zelo zanikarna. V nedeljo 2. oktobra so se Užičani napotili domov.

se ne misliš nič ženiti? Slišal sem nekaj, da imaš neko dekle.«

»Oče, ako vam je prav, Majarončkov Pepco bi rad — drugače se pa tudi ne ženim nikoli.«

»Kakor vidim, malo trmoglavosti je še vedno v tebi. Se pač pozna, da si starega Kremenca sin! Zoper Pepco pa tudi nič nimam. V denarju bo sicer malo lahka za naš grunt, drugače pa je dekle, kakor se spodobi!«

* * *

Dobra dva meseca potem je že bila pri Kremencvih mlada gospodinja. Povsod se je poznalo, da so pri hiši pridne roke. Vladala je tudi najlepša sloga med starimi in mladimi, da so jo sosedje kar zavidali. Še večje veselje pa je bilo pri Kremencu, ko so dobili sina. S ponosom ga je pestoval stari oče in pravil: »Če Bog da zdravje, še ne bo propadel naš rod!« Jože pa je pristavil: »Ko bo Joško fant, kakor sem bil jaz, tedaj mu bom povedal svojo zgodbo o tovarni in bolnici. Ponovil bom oni svoj prosičnik: Le nazaj v domači kraj! Nočem, da bi se tudi njemu tako godilo, kakor se je meni, ko sem si šel od polne sklede k prazni!«

V Skoplju je umrl v 42. letu poročnik Josip Ilvar. Doma je bil iz Novega mesta.

Nesreča pri streljanju. V vasi Veliki Gobi litijskega okraja so fantje streljali z možnarji. V nek star možnar so nasuli smodnika, a ko so ga vžgali, se ni hotel vneti. Vrčanov Tone je hotel možnar preiskati, stopil bližje in v tem trenutku se je možnar razletel. Kos železa je Tonetu odtrgal nad stopalom nogo.

Trgatev po Dolenjski je končala. Pridelka je malo, a kakovost je izborna. Cene moštu se gibljejo med 24 in 32 K za 1 liter.

Redukcija carinarnic v Sloveniji. Finančni minister je izdal odlok, s katerim se ukine veliko število carinarnic in carinskih ekspozitur. Te redukcije prizadenejo tudi Slovenijo, kjer se imajo ukiniti: carinarnice v Murski Soboti, Čakovcu in v Trzinu ter carinska ekspozitura v Celju. Carinarnica v Bohinjski Bistrici se spremeni v oddelk carinarnice na Jesenicah. Z istim odlokom se ustanovijo: carinarnica v Kotoribi, carinski ekspozituri pri Sv. Ani in na Jezerskem (kot oddelka ljubljanske carinarnice) in carinska ekspozitura v Dolnji Lendavi (kot oddelk carinarnice v Kotoribi).

Smrtna nesreča. V prostorih železničarske nabavljalne zadruge v Ljubljani je pometal trgovski vajenec Edvard Podbevšek. S skladišča vozi v prodajalno železno dvigalo. Ravno, ko se je dvigalo spuščalo v spodnje prostore, je pristopil Podbevšek in pogledal kako to gre. V hipu predno je mogel glavo odmakniti, ga je dvigalo s tako silo udarilo po glavi, da mu jo je takoj odrobilo. Deček je bil na mestu mrtev.

Slovenski delavci, delavke in uradniki so ustanovili te dni v Beogradu svoje kulturno in prosvetno društvo »Cankar«. Novo društvo, se obrača na vse Slovence v naši ožji domovini, da jim pomagajo osnovati potrebno knjižnico. Kdor ima kako staro prečitano knjigo, naj bi jo odstopil novo ustanovljenemu društvu.

Otvoritev zdravstvenega zavoda v Zagrebu. V Zagrebu se je vršila v nedeljo svečana otvoritev zdravstvenega zavoda, zgrajenega s pomočjo Rockefellerjeve ustanove. Otvoritve so se udeležili predstavniki raznih evropskih držav. Med drugimi domačimi zastopniki je govoril tudi predsednik oblastne skupščine Stefan Radić v francoskem jeziku o pomenu zdravstvenega zavoda in pozdravil vse zastopnike inozemstva.

Velika brezposelnost v Italiji. Po časopisnih vesteh je v Italiji 600.000 brezposelnih. Zlasti v kovinski industriji je brezposelnost velika. Ali tudi v avtomobilski. Tvornice »Fiat«, ki imajo običajno 15.000 do 20.000 delavcev, jih imajo danes le 8000.

Nov delavski sanatorij. Te dni se otvori na Klekovniku pri Ivanu v Hrvatskem Zagorju nov sanatorij za tuberkulozne. Sanatorij je uredil in prevzel v oskrbo Osrednji zavrovalni urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

TEDENSKI KOLEDAR.

9. oktobra, nedelja: Dionizij.
10. oktobra, ponedeljek: Franc B.
11. oktobra, torek: Nikazij.
12. oktobra, sredo: Maksimilijan.
13. oktobra, četrtek: Koloman.
14. oktobra, petek: Kalist.
15. oktobra, sobota: Terezija.

SEJMI.

10. oktobra: Rajhenburg, Št. Vid pri Stični, Vinica, Kranjska gora.
11. oktobra: Radeče.
12. oktobra: Teharje, Semič.
13. oktobra: Sodražica, Čakovec.
15. oktobra: Planina v Ločah, Kamnik. Nedlesk pri Ložu, Nedelišče.

Težka železniška nesreča pri Carigradu. V bližini Carigrada je skočil s tira brzovlak. Vseh trinajst vagonov se je prevrnilo in zabilo. Šest oseb je mrtvih in veliko število težje in lažje ranjenih.

Naval krilatih mravelj. V ameriškem mestu Englewood se je te dni dogodil nenavaden slučaj. Prebivalci so naenkrat zapazili ogromen oblak, ki je zatemnel sonce. V trenutku se je oblak spustil na zemljo in celo mesto je bilo pokrito z milijardami krilatih mravelj, ki so se posedle po strehah. Na mah so priletele cele jate vrabcev in drugih ptic, katere so se celo uro gostile z mravljami.

Moč domišljije. Pred dnevi so v nekem newyorškem zdravstvenem zavodu napravili poizkus s študenti. Med 50 dijakov so razdelili tablete, o katerih se je reklo, da vsebujejo neki strup, čigar učinek je lažjega značaja in hitro mine. V resnici pa je bila večina tablet prirejena iz mlečnega sladkorja, le nekoliko jih je bilo strupenih. Po vnanosti in barvi so bile vse enake. Dijaki so morali tablete pogoltniti in natančno opisovati občutke zastrupljenja, ki jim bodo prihajali. Domišljija, da so povžili strupene tablete, je vplivala na študente, ki so pogoltnili sladkorne tablete, da so jeli kar po vrsti tožiti o bolečinah in se pripravljati k bruhanju. Zdravniki so se na tihih imenitno zabavali, videč, da govore o najhujših znakih baš oni, ki so použili docelo nedolžno sladkorno snov. Le-ti so v bruhanju večinoma prekosili one, ki so použili resničen strup. Šele, ko so jim povedali resnico, so »bolečine« na mah prenehale.

Več generalov kot vojakov. V zamorski republiki Haiti, katere državljani so, kakor izgleda zelo bojeviti, ali se ne zadovoljujejo z malimi šaržami, je 7.000 oficirjev, a 6.500 generalov, dočim šteje cela vojska samo 6.500 vojakov. Razumljivo je, da vojaki zelo težko živijo, ker morajo služiti tolikim gospodarjem, a ravno tako je razumljivo, da se žuri vsak navaden vojak, da postane general, kar v tej blaženi republiki in težko. Ker ti generali v vojski nimajo nobenega dela, jih država zaposluje v civilnih službah. Tako je upravitelj ženske kaznilnice v mestu Port-au-Prince general.

Odkritje spomenika padlim vojakom-židom v Beogradu se je izvršila preteklo nedeljo.

V splitsko luko je dospela angleška eskadra, obstoječa iz štirih velikih bojnih ladij. Na posebni ladji se nahaja tudi 50 aeroplanov. V Splitu ostanejo 12 dni.

Zopet strašna smrt radi posilstva. Pred nekoliko dnevi se je vrnil iz zapora v Banjaluki v Bosni kmet Sava Starčević, ki je bil obsojen na tri mesece zapora radi tatvine volov. Takoj po svojem povratku je hotel posiliti svojo 17-letno hčerko, katera se je obupno borila proti napadom očeta. Zverinski oče ji je raztrgal obleko raztelesa, a ker se ni mogla drugače ubraniti, je pograbila sekiro in s tako silo udarila očeta po glavi, da se je smrtno ranjen zvrnil na tla. Na tleh mu je potem z dvema udarcema odsekala glavo. Hčerka se je na to sama javila na žandarmerijski postaji, nakar je bila oddana sodišču.

40 hiš je porušil zadnji vihar v bosanski vasi Glomačani. Pri tem je bilo tudi več človeških žrtev.

Zlato v reki. V Sarajevu so otroci našli v reki Miljački različne zlate predmete. Policija je uvedla preiskavo in našla še nekaj zlata na istem kraju. Domnevajo, da so tatovi vrgli pokradeno zlatino v reko. Ves najdeni nakit tehta 3 kilograme.

Novorojenček z dvema glavama. V vasi Srebrenice pri Sarajevu je porodila neka kmetica dete, ki je imelo dve glavi, štiri roke, a samo dve nogi. Dete je tehtalo 8 kg. Porod je bil zelo težak in so zdravniki z največjo težavo rešili materi življenje. Dete je živelo samo 18 ur.

Slaba letina v Hercegovini. Nikjer v naši državi ni bila letina tako slaba kakor v Hercegovini, ki je poleg tega še najhujše prizadeta od suše in drugih vremenskih nezdod. Popovo polje je dajalo navadno preko 200 vagonov koruze, a letos je ni bilo niti 6 vagonov, torej niti toliko kolikor so jo vsadili. Pa tudi grozdja je bilo malo, a tobak jim država po sramotno nizkih cenah odkupuje. V nekaterih delih Hercegovine resno preti lakota.

Velik gozdni požar pri Bihaću. Te dni je izbruhnil v državnem gozdu pri Bihaću v Bosni velik gozdni požar, ki se je razširil v kratkem času na površino 5 ha.

Nemški novinarji v naši državi. Pretekli teden je prispela v našo državo večja skupina nemških novinarjev. V Mariboru so jim pripravili lep sprejem. Dalj časa so se zadrževali v Zagrebu in Beogradu. Ogledali so si razne znamenitosti naše države. Ti novinarji bodo kasneje vse svoje vtise, ki so jih doživeli v naši državi, popisali v nemških časopisih in tako nemškemu narodu prikazali nas v lepi ali grdi luči.

Usnjarska razstava v Milanu. V Milanu se vrši od 20. do 27. oktobra t. l. IV. usnjarski teden. Razstaviti smejo vsa, tudi inozemska, v usnjarsko stroko spadajoča industrijska podjetja.

Premetena kmetska lepota. Na otoku Sardiniji, v vasi Borora, se je dogodil zanimiv slučaj. Kmetsko dekle Katarina Pinna, katera slovi kot najlepša v svojem okraju, se je nenadoma vrnila iz Amerike, kjer je bila s svojim bratom polnih petnajst let. Čim se je Katarina pojavila v vasi, so se začeli fantje za njo potegovati. Prišlo je med njimi tudi do krvi in spopadov, ja celo na nože so se udarili. Dva sta se posebno sovražila radi lepe Katarine. Ko je dekle uvidela vzrok temu sovraštvo in nemirom je odločila, da temu početju prav po ameriškansko napravi konec. Ker se ni mogla odločiti za koga bi šla, je sklenila, da bo tistemu fantu pripadala, ki bo zadel na lotriji. V to vsoto je izdala srečke, katere je sama prodajala. Temu srečkanju sta prisostvovala, se razume, tudi oba nasprotnika in zaljubljenca. Toda niti eden niti drugi ni imel sreče. Lepotico je dobil bogati posestnik Kontini, kateri je pokupil največ srečk. Ko sta videla prejšnja nasprotnika, kaj se je dogodilo, sta se pri čaši vina zopet pobratila.

Silna vročina v Bukarešti. V Bukarešti, prestolici Rumunije, je vladala te dni silna vročina. Toplotmer je kazal celo 46 stopinj Celzija.

Največji aeroplan na svetu bo poletel preko oceana. Anglija gradi največji aeroplan na svetu. Aeroplan bo imel šest ogromnih motorjev ter bo stal 1.750.000 funtov šterlingov. Dolg bo 254 m. Vozil bo z brzino 70 milj na uro. S tem zrakoplovom namerava poleteti Bourne iz Anglije v neraziskane kraje v Ameriki, v katerih se nahajajo bogata ležišča dragocenih kovin.

Iz Kanade. Dne 9. septembra je v rudniku v New Waterfordu ubilo Ignacija Hočevarja iz Muljave. V Kanadi je bil ravno 5 mesecev, delo je dobil šele zadnje dneve tako, da je delal vsega skupaj samo 7 dni. V rovu se je utrgal premog in kamenje in ga je zasulo. Tovariši so ga takoj odkopali in dobili še živvega, vsled ran na glavi pa je po par minutah umrl. Njegovi rodbini naše odkrito sožalje.

Samomor z dinamitom. Mladenč Živadin Marković je izvršil nenavadno samomor. Svojega mlajšega brata je poslal v neko trgovino po večjo količino dinamita in ko je bil sam v sobi, si je s cigareto prižgal dinamit pod vratom. Strahovita eksplozija je nesrečnemu Živadinu odtrgala glavo in ga silno razmesarila. Pravijo, da se je Živadin končal radi neozdravljive bolezni.

V trebanjski okolici se je pojavila vlomilska družba, ki je oplenila trgovino Jakoba Gabrijela v Kamni gori že avgusta meseca, dne 23. septembra pa so se uzmoviči oglasili na Penski pri Janezu Keku po domače Rajtelcu in odnesli razne obleke v vrednosti 4000 Din.

Ostal brez roke, ker se je pajdašil s tujo ženo. Te dni se je vrnil iz vojnega ujetništva Marijan Dažić iz Bosne. Nekdo mu je rekel, da se je njegova žena ljubimkala z njegovim sosedom med tem, ko je bil v ujetništvu. Dažić je na večer odšel s sekiro v roki k sosedu in hotel sosedu odsekati glavo. Ta se je z roko branil ter je mesto glave odletela roka.

Ameriški vojaki iz svetovne vojne so te dni zopet posetili bojišča na Francoskem. Prišlo jih je 18.000. Francozi so jih nad vse lepo sprejeli, kajti ameriški armadi se imajo predvsem zahvaliti za zmago nad nemško armado. Toda ta zmaga nad nemško armado jim ni prinesla drugega kakor deželi Alzacija-Loreno, na drugi strani pa gospodarski polom in zasužnjenje ameriškemu kapitalu. Torej pravo zmago slavijo le Amerikanci.

Živi mrtvec. Iz Varšave poročajo: V židovsko sirotišnico v Luck je bil oddan v oskrbo 70letni stari Sokolovski. Po preteku par dni je stari dozdevno umrl. Truplo živega mrtveca so prenesli v mrtvašnico, kjer so ga po židovskem običaju umivali. Med umivanjem se je stari prebudil, skočil z mize in zbežal iz mrtvašnice. Zaposleni židje so se od strahu razkropili na

vse strani, 70letni stari je že skoraj popolnoma okreval.

Ze zopet strahoviti viharji v Ameriki. V četrtek 29. septembra je nenadoma prihrumel strahovit vihar nad mesto Sant Lous. Nad 5000 hiš je popolnoma porušil. Več kot 500 ljudi je mrtvih in ranjenih in na tisoče živine je utonilo.

Smrt kralja, ki je imel 500 žen. V državi Cambodža v Zapadni Indiji, ki je pod protektoratom Francije, je te dni umrl moderni Salomon. Kralj Sisofah, ki je štel 88 let, je razpolagal s haremom, kakršnega je baje imel samo Salomon. Ta kralj je zasedel prestol svojih očetov leta 1904 in sicer skupno s svojim bratom. Leta 1906 je posetil Francijo in Pariz, kjer je radi svojega razkošja vzbudil občo pozornost in tudi mnogo smeha. Spremljalo ga je 20 žena, dočim je pustil ostalih 480 boljših polovic doma. Z njim vred pa je prispelo tudi 70 orijentalških plešalk, nebroj družabnikov, pažev in druge služinčadi. V Parizu se je kralj pojavil v narodni noši svojih prednikov iz 18. stoletja. Noge so mu tičale v črnih svilenih nogavica, ter rdečih čevljev, na glavi je nosil navaden klobuk, okrašen z briljanti.

Fordovi dobički in premoženje. Na podlagi sklepanj, ki so jih objavili gotovi finančni viri v New Yorku, kateri imajo upogled v finančno stanje Henryja Forda, je napravil v letu 1926 89.940.895 dolarjev čistega dobička, leto poprej pa 115.078.388 dolarjev. Isti viri trdijo, da predstavljajo Fordova posestva in tovarne vrednost eno milijardo dvesto milijonov dolarjev. To je prilično premoženje, kakršnih pred nekaj desetletij nismo poznali.

ZA SMEH.

Srečanje z žensko.

»Koliko let imate?« vpraša neko ženo predrzen gospod.

»Sedemindvajset, osemindvajset, mogoče tudi več kdo ve?«

»Kako, ali vi ne veste koliko ste stari?«

»Gospod, jaz štejem moj denar, moje srebro, moje dohodke, ker vse te stvari lahko izgubim, toda mojih let mi nobeden ne bo ukradel, zato jih tudi ne štejem.«

PROMETNA BANKA D.D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2933

Prešernova ulica 4

(direktno pri narodni banki)

Pošt. ček. rač. 13.853

sprajama hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. — Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošne hranilnice št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brzjavke »Kmeti dom«. Telefon št. 2547

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poroštvo ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredit v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje

vloge na knjižice

6%

brez od-povedi

čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12.1/2, in od 3.—4.1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

Mariborska porota.

Poneverba. Drago Bišćak, nameščenec mariborske občine, je bil radi poneverbe kaznovan na eno leto težke ječe.

Vlom. Radi vloma v Turnišču v Prekmurju so bili obsojeni Frane Litrop in Štefan Bizjak na pet let težke ječe, Ciril Stanek na tri in Frane Filipič na dve leti.

Uboj. Ivan Zdravce je v prepiru ubil s krampom Josipa Horvata, ker je vozil preko njegovega travnika. Zdravce je bil obsojen na štiri leta težke ječe.

Narodni gospodar.

Slovenski javnosti — jasna beseda.

(Nadaljevanje.)

Komisija vendar priznava, da je Klodič-Hrvat-Kavčičeva proga v interesu cele Slovenije, medtem ko so druge samo lokalnega značaja. Komisija je bila sestavljena iz gg. inženjerjev Babovića, Vaskovića, Dimitrijevića in Alačevića. Nadvse čudno je, da se komisija ni hotela izreči jasno in da v gotovih stvareh direktno izbegava priti stvari do dna, to tembolj, ker je morala ta komisija imeti za podlagu mnenje geologov, ki so dokazali, da je Klodič-Hrvat-Kavčičeva trasa najboljša. Dokaz za našo trditve nam je vseuč. prof. g. inženjer Alačević iz Zagreba, ki je bil član te komisije in je dal oddvojeno mišljenje, ki ga mi tu doli navajamo, vsekakor pa je dokaz neinformiranosti, če kdo trdi, da se je komisija izrekla za Župnekovo varijanto, ki je nad polovico svoje dolžine v strogo plazovitem terenu in predstavlja najdražjo izmed vseh varijant. Vse slovenski javnosti povemo, da je ta varijanta definitivno pokopana, to je izjavil sam železniški minister, vojaška oblast ter najmerodajnejši faktor pri Direkciji za nove gradnje, ki je prišel po goriomenjeni julijski komisiji osebno na teren, da preišče sam kar prejšnja komisija ni mogla oziroma ni hotela jasno ugotoviti. Po rezultatu študij tega najmerodajnejšega faktorja je mogla trasa iz Kočevja edino po Klodič - Hrvat - Kavčičevem načrtu preko Starega trga na Srpske Moravice; to si naj Kočevje dobro zapomni, kajti druga trasa, ki pride v poštev, je trasa iz Ribnice preko

Grčaric, Belovode, Lazca, Novega kota, Tršča, Črnega luga na Delnice. Čeravno bi bilo zelo zanimivo če bi navsezadnje Kočevje ostalo brez vse zveze, moramo priznati, da je trasa iz Ribnice samo poskus, da se preštudira vse dane možnosti. Proga iz Ribnice bi bila dolga okrog 78 kilometrov in bi tekla samo 10 km oddaljena od italijanske meje in to v dolžini 20 km ter se misli radi tega celo na ozkotirno izpeljavo. Priznati moramo, da je Kočevje gospodarski centrum z jako razvito lesno in tekstilno industrijo itd., ki se nikakor ne sme pustiti ob strani.

Naša borba stoji slej kot prej na stališču, da je treba tudi krajem okrog Čabra in Prezida pomagati z zgraditvijo dobrih cest in z ozkotirno šumsko železnico za eksploatacijo tamkajšnjih gozdov. Zato ima naš odbor tudi v tem oziru že podrobno izdelani načrt kako od pomoči tem krajem.

Toda zveza Slovenije z morjem mora biti res v interesu cele Slovenije in kot dokaz za to navajamo goriomenjeno mnenje univ. prof. ing. Alačevića. Prosimo pa vse Slovence, ki jim je količkaj na tem, da dobi Slovenija gospodarsko osamosvojitve, da se potrudijo in res pazljivo prečitajo mišljenje nepristranskega človeka univerzitetnega prof. Alačevića. Prosimo pa zato, da bo slovenska javnost res vedela, za kaj gre, zakaj nemala krivda, da nismo še dosegli zveze Slovenije z morjem, zadane slovensko javnost samo, ki se je dala begati nestvarnim razlogom, ker se ni poglobila sama v stvar, ki je uprav za njo eminentno življenskega pomena. Upamo, da ta poziv ne bo ostal glas upijočega v puščavi.

Oddvojeno mišljenje univ. prof. ing. Alačevića, člana komisije iz julija meseca t. l. dostavljeno železniškemu ministru, se v glavnem glasi: Od vseh mnogobrojnih študiranih varijant za zvezo Kočevje s sušaško progo, so ostale samo tri, o katerih se more razpravljati in to:

1. preko Čabra na Delnice;
2. preko Broda na Kupi na Brod Moravice;
3. Preko Starega trga in Radene na Vrbovsko (Srpske Moravice).

Ad 1. Kočevje—Čabar—Delnice (Župnekova proga). Čeravno je za relacijo Sušak najkrajša zveza, se ne more priporočiti radi ogromnih terenskih težkoč vsled planinskega karakterja terena, kateri po

velikem delu sestoji iz karbonskih in verfenskih škrljevcov, ki so za gradnjo nevarnost. Tudi bi nova proga bila poleg obstoječe sušaške proge jako draga in v daljših delih nesigurana. Zaradi neposredne bližine državne meje in obilice umetnih objektov je ta proga za slučaj komplikacij jako nesigurana in bi bila takoj prekinjena. Poleg tega bi se v slučaju rokade Ljubljana sušaška proga in v slučaju deževnih perijod radi plazovitosti tal moglo zgoditi, da postane proga za dalj časa neuporabljiva in to ravno v slučaju največje potrebe. Proga je približno 60 km dolga in je najdražja od vseh varijant. Odločno sem proti taki progi.

Ad 2. Kočevje—Brod na Kupi—Brod Moravice (Kajfež-Mussilova proga). Z obzirom na popolno nesigurnost in labilnost tal na velikih širinah in globinah, na odseku Brod na Kupi—Brod Moravice in na dejstvo, da bi se z izpeljavo te nove proge izpod že obstoječe sušaške na nevaren način ogrožala že obstoječa proga, se strinjam z mišljenjem ostalih gospodov članov komisije, da je trasa, študirana od Direkcije za gradnjo novih železnic, od Broda na Kupi do Brod Moravice neizvedljiva. Kar se tiče padcev in lokov, sem mišljenja, da se na vseh novih progah v zvezi s sušaško progo uporabijo enaki usponi in minimalni loki kakor na sušaški progi. (16‰, 25‰ in r—275 m). Tudi priključek pri Brod Moravicah je zelo nepovoljen in bi zahteval velikih del za novo postajo in to za diriganje in delitev vlakov v obeh smereh. Iz tega razloga in zaradi slabega terena ni priporočljiv noben priključek na odprti progi izmed Srpskih Moravic in Delnic.

V slučaju kakega drugega priključka od Broda na Kupi s sušaško progo med postajama Sušice in Delnice bi se proga podaljšala vsled večje višine, katero bi treba premagati (Brod na Kupi 230 m nad morjem, Brod Moravice 541 m nad morjem, Sušice, Delnice 730 m nad morjem) približno za 11 km v primeri s progo na Brod Moravice in to vse v zelo težkem planinskem terenu. Niti s tem podaljšanjem se ne bi mogli izogniti karbonskim škrljevcem. Izpeljava in podaljšanje proge v takem terenu bi zelo podražilo že tako in tako drago progo. Zaradi nevarnosti terena velja isto, kakor je rečeno za progo preko Čabra na Delnice. Z ozirom na rečeno sem odločno proti

izvršenju spoja Brod na Kupi s sušaško progo.

Ad 3. Kočevje—Stari trg—Vrbovsko—(Srpske Moravice) s priključkom iz Črnomlja (Klodič-Hrvat-Kavčičeva proga).

Ostane nam še tretja varijanta po Poljanski dolini preko Starega trga, Radene in Lukovdola, katero bi treba po najkrajšem in najpovoljnejšem potu privedi na že obstoječo in za vse potrebe prometa zgrajeno postajo Srpske Moravice, ki ima 19 tirov, vodno postajo, kurilnico in vse ureditve velike dispozijske postaje.

(Konec prihodnjič.)

Kmetijska nadaljevalna šola v Laškem se bo to zimo otvorila, ako se bo priglasilo zadosti kmetijskih mladeničev. Pouk je brezplačen in se bo vršil dvakrat tedensko v dobi od 15. oktobra t. l. do 15. marca 1928. Predavanja s praktičnimi vajami bodo vršili: doktor prava (za zakonodajstva), duhovnik, učitelj, kmetijski strokovnjaki in živinozdravniki. Mladeniči, ki se želijo poslužiti te izredno ugodne prilike nadaljnega izobraževanja naj se nemudoma zgledajo na pristojnih mestih v občini ali pa naravnost pri kmetijskem referentu in pri upravitelju v Laškem.

Mariborsko sejmsko poročilo. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu 27. septembra 1927 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7.75—8.25, poldebili voli od 6—7, plemenski voli od 3.75—5.50, biki za klanje 6.25 do 8.25, klavne krave debele 6.50 do 8, plemenske krave 5—6, krave za klobasarje 3.50—4.50, molzne krave 5—5.50, breje krave 5 do 5.50, mlada živina 7.50—8.50 Din. Prodalo se je 167 komadov, od teh v Avstrijo 40 komadov.

DENAR

si prihranite, ako kupite dobro blago za obleke in perilo; to pa le zato, ker

najdete

v občno znani, nad 50 let obstoječi trgovini

R. Miklavc

»Pri škofu«, Ljubljana

zelo veliko strokovno odbrano zalogo prvovrstnega kamgarna za moške obleke, fino svileni, volneno in perilno blago za ženske obleke, kakor tudi vse druge vrste blaga. — Postrežba zanesljivo poštena. — Naročila po pošti se takoj izvršijo.

Najboljši in najtrpežnejši
ŠIVALNI STROJI so:
„GRITZNER“
in „ADLER“
za dom, obrt in industrijo,
v raznih oprelih. - Istotam žvečarski
pletalni stroji „DUBIED“.
Pisalni stroji „URANIA“.
Ugodni
plačilni pogoji.
Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Pšenico, rž, fižol

(mandalon ribničan in
prepeličar) ter vse druge
POLJSKE PRIDELKE
kupi po najvišjih cenah

„**EKONOM**“

osrednja gospodarska zadruga

Ljubljana

Kolodvorska ulica šte. 7.

Najboljši in najlepši
nakup blaga, jesen-
skega in zimskega
za ženske, moške
obleke in dru-
gih potrebščin.

Kupite

le v znani
trgovini

PRI „ČEŠNIKU“
LJUBLJANA - LINGARJEVA ULICA

Pozor

neveste
in ženini, pri
nakupu bališča.

POZOR

šivilje, krojači!

Zahtevajte vzorce!

Bolni živci!

Časopisne kronike prinašajo vsak dan celo rub-
riko o samomorih, in čitatelj, ki jim sledi, pri-
haja do zaključka, da je vzrok vseh teh dejanj
razkrojenost živcev. Zdravniki vsa svoja stro-
ma za to, da odstranijo to bolno stanje, ker
je bolne živce mogoče ozdraviti.

Kolikor dni je v letu, toliko noči brez spanja
preživi ti bolniki v misli, kako bi se mogli re-
šiti te bolezn. Raznovrstne bolečine v glavi, su-
menje v ušesih, nepoznane vizije pred očmi, že-
lostni krči in podobno jim onemogoča delo. Ti
pojavi so jasno obilježje bolnih, napetih živcev.
Povojni ljudje so žal zelo dober material za
živčne bolezni in posledica tega so množice pa-
cijentov in kandidatov za samomorilce. V borbi
za zdrave živce in da se preskrbi zdrava gene-
racija, vidimo na prvem mestu originalno sredstvo
za zdravljenje »KOLA-LECITHIN«.

Mnogi podatki dokazujejo, da Kola-Lecithin pro-
sodeti živo deluje, olajša rdeča krvna telesa,
vzdržuje ljudi v njihovi mladosti in svežosti. O
delovanju tega sredstva se more vsakdo propri-
čati, samo poguma ne sme izgubiti.

Zdaj navedena št. pošilje vsakomur, kdor poš-
lje svoj naslov

popolnoma brezplačno

malo poskusno škatlico Kola-Lecithina in toza-
govno vrlo poučno brošuro. To je napisal speci-
jalist, ki se je moral sam s svojimi živci boriti
in jo vsakemu bolniku na živih dober kažipot.
Zahtevajte takoj malo brezplačno po-
skušnjo.

Ernst Pasternack,
Berlin, S. O.

Michaelkirchplatz Nr. 13. Abt.: 180.

Izjava.

Spodaj podpisana
dajeva izjavo kot za-
doščenje Ignaciju Bre-
garju, posestnikove-
mu sinu na Muljavi,
ker cela zadeva je bi-
la na napačni infor-
maciji.

Muljava, 20./9. 1927.

Ciril Hočevar,
Anton Tekavec.

Storže, želod, žir

in druga gozdna se-
mena kupuje trvdka
Fructus, Ljubljana,
Krekov trg šte. 10.

Svoji k svojim!

Kadar kupujete v
mestu svoje po-
trebščine, podpi-
raje v prvi vrsti
trgovce, ki v na-
šem listu nudijo
svoje blago.

Posestvo na prodaj.

POSESTVO na Črnučah hišna šte. 1, ob državni cesti, tik
železniške postajice, z enonadstropno stanovanjsko hišo, ob-
širnimi gospodarskimi poslopji in stavbenimi prostori, s polji,
vrtovi in gozdi, v celotni površini 13 oralov, se proda iz proste
roke. — Pojasnila daje notar A. Galle, Ljubljana, Tavčarjeva
ulica šte. 5.

IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA 2.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz
lesne in kovne. 15-letna garancija.
Vezanje se poučuje pri nakupu brezplačno.

Pisalni stroji „ADLER“

Kolesa iz prvih tovarn: „DÜRKOPP“,
„KAYSER“, „STYRIA“, „WAF-
FENRAU“, (Orožno kolo). -- Pisalni
stroji vedno v zalogi. Posamezni deli koles
in šivalnih strojev. -- Daje se tudi na obroke!
Cenike franco in zastoj!

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.

LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in
samo na debelo:

Premog, domači in inozemski za do-
mačo kurjavo in industrijske svrhe.
Kovaški premog vseh vrst.
Koks, livarniški, plavžarski in plinski.
Briketi.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta 15/1.

Poravnajte naročnino!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena leta 1889.

(Gradska štedionica)

Ustanovljena leta 1889.

Telefon št. 2016.

„LJUBLJANA, Prešernova ulica

Pošt. ček. 10.533.

stanje vložnega
denarja nad 250
milijonov Din

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na te-
koči račun in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju.
Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni
odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

stanje vložnega
denarja nad 1000
o milijonov kron

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega
hranilniškega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem in davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej
sodišča denar nedolainih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.